

В. В. Козалстов, В. М. Бацамут

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ ПОШУКОВИХ ДІЙ У НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ НА ДЕОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ: ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Досліджено і висвітлено проблемну ситуацію у діяльності органів управління сил безпеки, яка виникає у ході планування та під час проведення пошукових заходів у населених пунктах. Наголошено, що у ході деокупації територій України та у післявоєнний період одним із завдань сил безпеки буде пошук озброєних злочинців саме у населених пунктах. Проаналізовано відомі способи проведення пошуку, можливі бойові порядки, які при цьому застосовуються. Установлено, що застосування відомих способів пошуку і притаманних їм бойових порядків є неможливим в умовах населених пунктів унаслідок їхньої мережевої структури та певної щільності забудови.

Запропоновано пошукові дії у населеному пункті проводити пошуковими групами, сукупність яких являтиме собою певну мультиагентну систему. Маршрути руху кожного агента попередньо оптимізовані й у сукупності дають змогу досягти мети функціонування такої системи – знайти озброєних злочинців. З урахуванням міркувань тактики сформульовано певні вимоги щодо маршрутизації пошукових груп та відповідні принципи.

Ключові слова: озброєні злочинці, населений пункт, пошук, способи пошуку, маршрути пошуку, пошукова група, метод.

Постановка проблеми. З огляду на значний обсяг службово-бойових завдань, покладених на Національну гвардію України (НГУ) [1], та її вирішальну роль у забезпеченні належного стану правопорядку та громадської безпеки на загальнодержавному і регіональному рівнях важливого значення набуває вдосконалення тактики дій підрозділів (формувань) НГУ під час проведення спеціальних операцій (Спо) в умовах населених пунктів.

Досвід локальних війн і збройних конфліктів сучасності, умови, в яких уже третій рік триває російсько-українська війна на території нашої країни [2], окреслили таку тенденцію. Питома вага від загальної кількості всіх Спо припадає на дії військових (спеціальних) підрозділів саме у населених пунктах. Деталізуючи службово-бойові (бойові) завдання, які в умовах повномасштабної війни виконують підрозділи і військові частини НГУ, провівши аналіз керівних документів [1, 3, 4, 5] та прогножуючи безпосередню участь НГУ у деокупації Донбасу й інших захоплених територій України, можна стверджувати, що одним із способів виконання завдань підрозділами (формуваннями) НГУ у рамках Спо буде пошук у населених пунктах, що знаходитимуться поза межами районів ведення бойових дій, представників незаконних збройних формувань (НЗФ), диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ) противника, окремих військовослужбовців збройних сил російської федерації, які переховуються, колаборантів та ін. (далі – озброєні злочинці).

Наразі є детально розроблена тактика пошуку озброєних злочинців, які втекли з-під варти і приховуються у будівлях та спорудах, розкриті способи пошуку злочинців (диверсантів, бойовиків тощо) у лісистій та гірській місцевостях. Доволі повно досліджено тактику ведення загальновійськового бою в умовах міста. Однак питання створення угруповань сил і засобів, планування й організації масштабних пошукових заходів озброєних злочинців у населеному пункті повною мірою не розроблені. Навіть поширений і часто застосовуваний термін «зачистка», який використовують у позначенні масштабних пошукових заходів, має сленговий характер і не застосовується у керівних документах, що регламентують службово-бойову діяльність НГУ.

Отже, необхідність удосконалювання тактики дій підрозділів (формувань) НГУ під час проведення Спо з пошуку озброєних злочинців у населених пунктах, недостатня розробленість теоретичних засад планування і підготовки пошукових заходів у населених пунктах зумовлюють актуальність наукового розроблення цих питань. У контексті звільнення окупованих територій Харківської, Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей України аспекти впровадженн сучасних підходів

до вироблення раціональних варіантів пошукових дій у населених пунктах підрозділами (формуваннями) НГУ набувають актуального значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями, пов'язаними з дослідженням порядку організації та проведення пошуку озброєних злочинців підрозділами і частинами колишніх внутрішніх військ МВС України, а згодом Національної гвардії України, на закритій (пересіченій) місцевості, займалися такі вчені, як Т. А. Сутюшев, П. В. Пістряк, В. Ю. Панченко, В. В. Обрядін, В. В. Колянда та інші [6–11].

Організацію боротьби із ДРГ противника у прикордонному районі розглядали у своїх працях В. І. Баратюк, О. В. Лазоренко, В. Б. Корчев [12, 13].

У мережі Інтернет можна знайти чималу кількість методичного матеріалу, poradників та статей стосовно проведення «зачисток» і штурмових дій у населених пунктах (будівлях та спорудах) [14, 15]. Зазначені матеріали містять суб'єктивну думку, певні суперечності і ґрунтуються на особистому досвіді учасників збройних конфліктів.

Автори С. М. Банах, В. Р. Булачек, Ю. Р. Йосипів та інші [16], а також А. В. Слюсаренко [17] у своїх працях використовують термін «зачистка» у контексті пошукових дій у будівлях, приміщеннях, спорудах, окопах тощо.

Отже, проведений аналіз спеціальної літератури, керівних документів, а також власний досвід авторів цієї статті свідчать про недостатню розробленість питань щодо порядку планування (вироблення варіантів пошукових дій), тактики дій підрозділів (формувань) НГУ у ході проведення СпО з пошуку озброєних злочинців у населених пунктах.

Мета статті – висвітлити проблемну ситуацію у діяльності органів військового управління Національної гвардії України під час планування пошукових дій у населених пунктах та визначити шляхи її усунення.

Виклад основного матеріалу. Провівши аналіз чинного законодавства, зокрема статутів Збройних Сил України, можна дійти висновку, що стабілізаційні заходи проводитимуться у вигляді воєнних операцій для стабілізації та контролю обстановки на деокупованих територіях, а також у процесі реінтеграції цих територій з метою забезпечення безпеки населення та повернення територій під юрисдикцію України [18].

При цьому потрібно зауважити, що останнім часом кількість функцій НГУ, які визначені відповідним Законом України, не зменшилася, а навпаки, функції НГУ були розширені, а деякі з них викладені у новій редакції (такі зміни вносилися у 2015, 2018, 2021 та 2023 роках) [1]. Проте однією з головних функцій НГУ залишається участь у спеціальних операціях із знешкодження озброєних злочинців, у боротьбі з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника), припиненні діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), організованих груп та злочинних організацій на території України, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності.

По суті, аналогічні завдання також прописані у доктринальному документі НГУ «Доктрина діяльності Національної гвардії України» [5], що визначає основні принципи діяльності НГУ, окреслює її основні підходи до виконання завдань як складової сектору безпеки і оборони України, а також запроваджує основні положення AJP-01 Allied Joint Doctrine, Edition F, Version 1 (STANAG 2437), December 2022.

Зокрема, у Доктрині зазначено, що сили і засоби НГУ, які входять до складу угруповання об'єднаних сил, можуть самостійно або у взаємодії з іншими складовими сил оборони виконувати завдання щодо знешкодження озброєних злочинців, припинення діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), організованих злочинних груп та організацій.

У ході виконання таких завдань формуваннями НГУ застосовуються різні способи дій, а саме їхнє послідовне або паралельне поєднання за певною логікою з метою досягнення цілей операції. Одним із способів таких дій є пошук озброєних злочинців.

Зазвичай під пошуком як способом дій розуміють дії військових нарядів, підрозділів, зведених загонів, що полягають у виявленні в заданому районі місцезнаходження злочинців, диверсантів, озброєних груп, незаконних збройних формувань, постраждалих унаслідок аварій, катастроф, стихійного лиха, а також у виявленні та вилученні предметів, що їм належать, які можуть бути речовими доказами [19].

На жаль, досі немає жодного єдиного керівного документа НГУ, який би повністю регламентував усі аспекти планування й організації пошукових дій.

Статут бойової служби спеціальних частин військ внутрішньої та конвойної охорони [4], який наразі залишається чинним, визначає права й обов'язки військовослужбовців, які виконують відповідні завдання за призначенням, регулює низку аспектів, включно з тактикою, дисципліною, взаємодією та відповідальністю посадових осіб. Щодо питань порядку проведення пошуку у цьому Статуті зазначені лише його види: суцільний та вибірковий (див. рисунок 1).

Так, під час суцільного пошуку оглядають усю місцевість, в якій за наявними відомостями переходять злочинці (протинник) або знаходяться предмети, які їм належать. Під час вибіркового пошуку оглядаються окремі об'єкти, напрямки, ділянки, де найімовірніше перебувають злочинці (протинник) або предмети, які їм належать.

У Статуті виділено такі способи ведення пошуку:

односторонній – одночасне просування пошукових підрозділів в одному напрямку у межах визначених для них смуг. Застосовується у блокованому районі;

двосторонній – зустрічне просування пошукових підрозділів у межах визначених для них смуг. Застосовується у блокованому районі;

пошук за напрямками – проводиться пошуковими підрозділами у напрямках (місцях) імовірного перебування злочинців. Застосовується у неблокованому районі;

пошук за ділянками – проводиться у тих випадках, коли виключений одночасний огляд усього району пошуку у зв'язку з недостатньою кількістю сил і засобів або коли місцевість у районі пошуку пересічена важко прохідними перешкодами. Застосовується у неблокованому районі;

пошук за об'єктами – застосовується у населених пунктах для огляду пошуковими підрозділами окремих будівель і господарств у разі надходження оперативної інформації про перебування там об'єктів пошуку. Застосовується у неблокованому районі;

комбінований – коли для пошуку озброєних злочинців одночасно застосовують кілька способів пошуку. Це залежить від наявності сил і засобів в операції, характеру місцевості та інших умов обстановки [4].

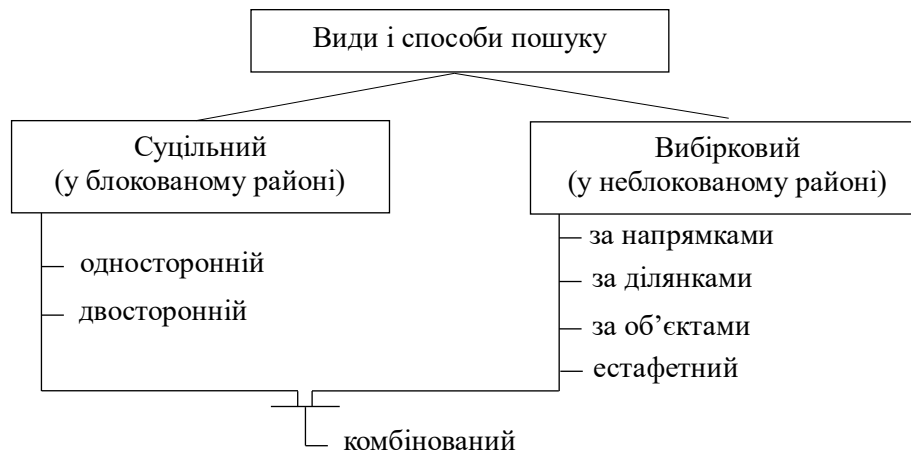

Рисунок 1 – Класифікація відомих способів пошуку озброєних злочинців

Автори праць [6, 8] виділяють ще один спосіб пошуку – естафетний, сутність якого полягає у послідовному введенні у пошук «свіжих» пошукових груп (передача так званої естафети, звідси й назва способу) для підтримання високого темпу просування в умовах сильно пересіченої (гірської) місцевості та коли маршрут руху озброєних злочинців відомий (прогнозований) або за їх слідами.

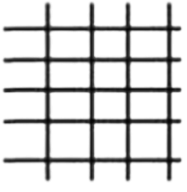
Треба зауважити, що практично всі способи пошуку (окрім способу «за об'єктами») призначені для їхнього застосування на закритій (пересіченій) місцевості (горбиста, болотиста місцевість, ліс, гори тощо). Серед бойових порядків, що при цьому використовуються, слід навести такі: цеп в одну лінію; цеп у дві лінії; в лінію пошукових груп; «ромб» та інші (залежно від вибраного способу пошуку та умов обстановки).

У разі, коли старший начальник поставив завдання провести пошук озброєних злочинців саме у населеному пункті, тоді можна застосувати спосіб пошуку «за об'єктами». Зазвичай цей спосіб застосовується, коли місцеперебування озброєних злочинців у межах населеного пункту точно встановлено. Якщо ж місцеперебування озброєних злочинців не встановлено, а лише є достовірна

оперативна інформація про їхнє перебування у певному населеному пункті, то способи пошуку, подані на рисунку 1, виявляються не придатними для виконання поставленого завдання з пошуку. Ця непридатність зумовлена тактичними особливостями наведених способів пошуку, використовуваними при цьому бойовими порядками, а головне – мережевою структурою населених пунктів. Варто зауважити, що кожний населений пункт має свої характерні особливості, притаманні тільки йому структуру, а також щільність забудови, на які треба зважати під час організації та ведення пошукових дій (прочісування) (таблиця 1).

Населений пункт є компактно заселене місце проживання людей, що утворилося внаслідок історичних традицій, господарської та іншої діяльності, має сталий склад населення, власну назву та відокремлену територію з установленими у передбаченому законом порядку межами. Вивчення характерних рис і найголовніших особливостей населеного пункту – одна з важливих умов ефективного виконання пошукових дій (прочісування).

Таблиця 1 – Типові структури організації населених пунктів

Назва	Типовий вигляд	Особливості
1. Вільна (хаотична) структура		Характерна для старих населених пунктів з невпорядкованою вуличною дорожньою мережею. Для неї властиві вузькі, зігнуті вулиці з частими перетинами, що є серйозною перешкодою для організації пошукових дій (прочісування). Основна структура для більшості населених пунктів
2. Радіальна структура		Характерна для старих населених пунктів, які не піддавалися переплануванню і не набули подальшого розвитку. Така структура вулиць негативно впливає на проведення пошукових дій (прочісування) через свою малу пропускну здатність, особливо в центральній частині міста, де сходяться всі основні вулиці, з причини відсутності кільцеподібних зв'язків, що сполучають радіальні, обмежується маневр пошукових груп
3. Радіально-кільцева структура		Планування сприяє проведенню пошукових дій (прочісуванню) з декількох сторін по напрямках, що сходяться з околиць населеного пункту до центру по магістральних вулицях. Дороги ведуть від периферії населеного пункту до центру по променевих лініях, які збираються у центральному кільці
4. Променева (віялова) структура		Головним чином, є в центральних частинах великих населених пунктів у поєднанні з іншими системами
5. Прямокутна, або шахова структура		Властива для більшості нових міст. Структура утворюється магістральними вулицями двох взаємно перпендикулярних напрямків. При цих структурах територія населеного пункту розбивається на приблизно однотипні квартали з ширшими вулицями, площами і парками, які збільшують можливості пошукових груп, а також полегшують організацію системи спостереження і вогню у випадках вогневого опору

Саме мережева організація структури населених пунктів зумовлює те, що бойовий порядок підрозділу, призначеного для проведення пошуку, вимушено дробитиметься на кілька пошукових груп, які будуть змушені окремо одна від одної просуватися різними вулицями за певними маршрутами з метою охоплення якомога більшої кількості об'єктів перевірки. Отже, в умовах населених пунктів дії формування (підрозділу), призначеного для пошуку, будуть повною мірою нагадувати дії мультиагентної системи (МАС), в якій кожен агент (у цьому випадку пошукова група) діятиме за певним алгоритмом. Спільні дії окремих агентів забезпечуватимуть загальну логіку функціонування МАС для досягнення мети функціонування такої системи, у цьому разі для якомога швидкого і гарантованого знаходження озброєних злочинців.

Отже, у ході планування пошукових дій у населеному пункті (вироблення варіантів таких дій) у діяльності органу військового управління сил безпеки виникає проблемна ситуація, яка полягає у неможливості без використання відповідного науково-методичного апарату (належного інструментарію) обґрунтовано визначити раціональний варіант прочісування населеного пункту. Якщо детально розкривати проблемну ситуацію, то потрібно виділити такі її аспекти:

- складність оперативного визначення достатніх сил і засобів для ефективного прочісування певного населеного пункту – пряма задача для розв'язання. Цей аспект у ході виконання завдання може значно ускладнитися, оскільки воно може полягати у прочісуванні (пошуку озброєних злочинців) паралельно (одночасно) або послідовно у кількох невеличких населених пунктах протягом директивно встановленого періоду часу;

- складність вироблення раціонального варіанта прочісування населеного пункту з огляду на наявні (обмежені) сили. Варто зазначити, що органи військового управління здебільшого доведеться розв'язувати задачу саме в такій її постановці – обернена задача;

- складність (а в більшості випадків неможливість) визначення оптимальних маршрутів руху для пошукових груп та кількості таких маршрутів, які в сукупності оптимізують дії угруповання сил безпеки як МАС у межах певного населеного пункту, зважаючи на його структуру та щільність забудови на різних ділянках;

- складність обґрунтованого визначення доцільних точок введення у пошук, точок виведення з пошуку та їхньої (точок) кількості з огляду на структуру населеного пункту.

Тепер потрібно зупинитися на вимогах до маршрутів руху пошукових груп у населеному пункті. Основні вимоги такі.

1. Сукупність маршрутів руху повинна забезпечити максимально повне обстеження населеного пункту за одну «хвилю» прочісування. Таку стратегію поведінки МАС запишемо у вигляді цільового функціоналу (без зазначення низки обмежень):

$$F = \sum_{i=1}^n O_i \rightarrow \max,$$

де O_i – кількість об'єктів перевірки на i -му маршруті руху;

n – кількість можливих маршрутів руху для пошукових груп у межах мережевої структури.

Вимога продиктована необхідністю забезпечити знаходження озброєних злочинців за один прохід пошукових груп з одного боку населеного пункту на його протилежний бік з метою виключення зайвих витрат часу на повторні дії у межах одного й того ж населеного пункту (рисунок 2).

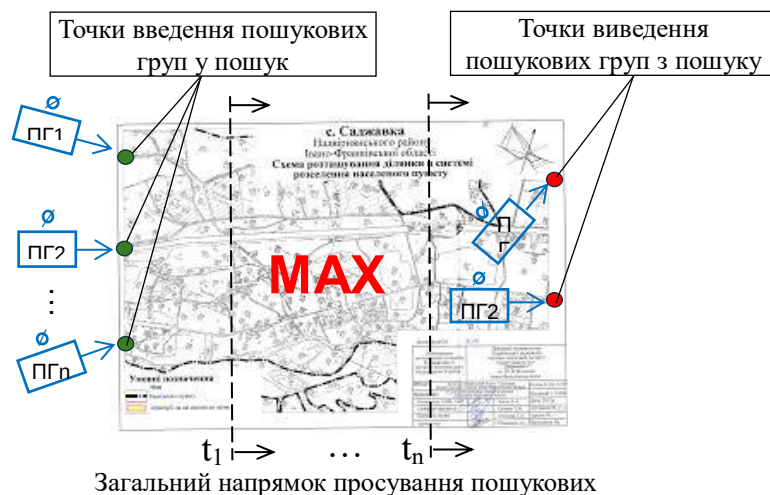

Рисунок 2 – Прочісування населеного пункту за визначеними маршрутами однією «хвилею»

2. Одні й ті ж самі ділянки населеного пункту не повинні переглядатися різними групами повторно (у цьому випадку треба дотримуватися принципу «перевірив і викреслив»). Вимога продиктована необхідністю забезпечення максимальної продуктивності створеного угруповання сил безпеки у ході проведення ним пошукових заходів (рисунк 3, а). Продуктивність у цьому разі характеризуватиметься кількістю перевірених будівель, домогосподарств (місць можливого переховування озброєних злочинців) протягом певного періоду часу.

3. Пошукові групи не повинні заважати одна одній, рухаючись одночасно одними й тими ж ділянками транспортної мережі населеного пункту (у цьому випадку треба дотримуватися принципу «одна пошукова група – одна ділянка») (рисунк 3, б). Вимога продиктована тими ж самими міркуваннями, що й у п. 2.

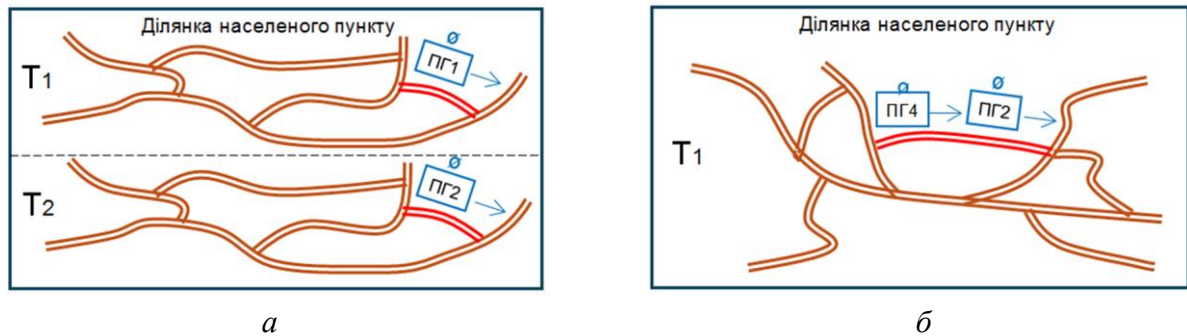

Рисунок 3 – Ситуації, які не повинні траплятися під час просування населеним пунктом пошукових груп:

а – на різні моменти часу T_1 та T_2 не повинні переглядатися одні й ті ж самі ділянки;

б – у певний момент часу T_1 ділянкою не повинні рухатися кілька пошукових груп

Зазначений у цій статті характер проблемної ситуації, а також сформульовані вимоги до маршрутів руху пошукових груп наводять на думку про необхідність проведення маршрутизації для різних пошукових груп на етапі планування пошукових заходів. Маршрутизація полягатиме у визначенні в структурі певного населеного пункту всіх можливих реберно-простих найдовших шляхів від вихідного до кінцевого рубежів, указаних командиром угруповання сил безпеки.

Характер наведеної проблемної ситуації вказує на те, що її усунення може стати предметом досліджень у межах наукової спеціальності 251 «Державна безпека». Результатом проведених досліджень має бути розроблений метод маршрутизації пошукових груп в умовах населеного пункту. У разі позитивного результату можна буде з упевненістю стверджувати про внесок у теорію службово-бойової діяльності НГУ, який полягатиме у розширенні переліку способів пошукових дій новим способом – «пошук за встановленими маршрутами».

Висновки

Підсумовуючи матеріали статті, можна зробити такі висновки.

1. Особливості театру російсько-української війни свідчать, що значна частина бойових дій відбувається у межах населених пунктів, які розглядаються і противником, і своїми військами як центри оборони, в яких можна закріпитися. У разі звільнення тимчасово окупованих територій України і швидкого виходу з них окупаційних військ російської федерації у населених пунктах на цій території залишатиметься деяка частка озброєних злочинців (колаборанти, представники незаконних збройних формувань, диверсійно-розвідувальних сил противника, криміналітету). Перед силами безпеки будуть поставати завдання з пошуку такої категорії злочинців саме у населених пунктах.

2. Відомі способи пошуку в основному розроблялися для застосування на пересіченій місцевості, що певною мірою ускладнює їхнє застосування у населених пунктах через використовувані бойові порядки, мережеву структуру населених пунктів та різну щільність забудови різних їх ділянок. Такий стан справ у теорії службово-бойового застосування Національної гвардії України створює проблемну

ситуацію у діяльності органів військового управління під час планування та у ході проведення пошукових заходів у населених пунктах.

3. Усунути зазначену проблемну ситуацію у діяльності органів управління сил безпеки можна шляхом упровадження в теорію і практику службово-бойової діяльності Національної гвардії України та інших складових сил безпеки нового способу пошуку – «пошук за встановленими маршрутами». Необхідною умовою цього стає розроблення методу маршрутизації пошукових груп для прочісування населених пунктів.

Подальші наукові дослідження будуть спрямовані на формалізовану постановку задачі маршрутизації, обґрунтування й розроблення сукупності показників і критеріїв, а також розроблення відповідного методу.

Перелік джерел посилання

1. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. *Офіційний вісник України*. 2014. № 24. С. 9. Ст. 728.
2. Аналіз бойових дій на сході України в ході зимової кампанії 2014 – 2015 років. URL: <https://surl.li/vdvuui> (дата звернення: 25.05.2024).
3. Про затвердження Положення про загони спеціального призначення Національної гвардії України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.12.2018 р. № 1036. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0021-19#Text> (дата звернення: 05.06.2024).
4. Статут бойової служби спеціальних частин військ внутрішньої та конвойної охорони, затв. наказом МВС України від 25.11.1994 р. № 050. Ст. 198. Київ, 353 с.
5. Доктрина діяльності Національної гвардії України (ВКП НГУ 1-00), затв. наказом командувача НГУ від 22.12.2023 р. № 1097. Київ : ГУ НГУ. 58 с.
6. Сутюшев Т. А., Чупрун В. Т. Емпірична модель розвідувально-пошукової групи Національної гвардії України для ведення пошуку за напрямом естафетним способом. *Чесць і закон*. 2019. № 2 (69). С. 33–39. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2019/2/69/177898>.
7. Сутюшев Т. А., Панченко В. Ю., Макаруч Ю. А., Іванов Я. В. Аналіз результатів польових досліджень способу дій патрульної роти внутрішніх військ у складі сил ізоляції району спеціальної операції з ліквідації незаконних збройних формувань. *Чесць і закон*. 2011. № 4. С. 48–53. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2011/0/4/144004>.
8. Чупрун В. Т., Сутюшев Т. А., Нефедов О. П. Особливості визначення замислу проведення естафетного пошуку. *Чесць і закон*. 2018. № 1 (64). С. 58–66. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2018/1/64/137016>.
9. Бірюков І. Ю., Обрядін В. В., Панченко В. Ю. Визначення кордонів району блокування, в якому можлива зустріч розвідувально-пошукової групи з незаконним збройним формуванням противника. *Чесць і закон*. 2010. № 2. С. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2010/0/2/144468>.
10. Обрядін В. В., Панченко В. Ю., Розанова Л. В. Визначення району розподілу ймовірнісних місць знаходження незаконного збройного формування після встановлення попереднього контакту з ним на зовнішньому рубежі блокування. *Чесць і закон*. 2011. № 1. С. 69–74. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2011/0/1/143927>.
11. Колянда В. В. Методика визначення впливу чинників раптовості на ефективність виконання завдань у спеціальній операції із знешкодження незаконного збройного формування. *Чесць і закон*. 2019. № 3 (70). С. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2019/3/70/189894>.
12. Баратюк В. І., Корчев В. Б., Лазоренко О. В. Рекомендації начальнику прикордонного підрозділу щодо організації його дій в умовах припинення збройної провокації на державному кордоні. *Чесць і закон*. 2022. № 4 (83). С. 14–20. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2022/4/83/272275>.
13. Баратюк В. І., Лазоренко О. В., Корчев В. Б. Рекомендації начальнику підрозділу охорони державного кордону щодо організації боротьби з диверсійно-розвідувальними групами противника. *Чесць і закон*. 2024. № 1 (88). С. 8–14. DOI: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2024/1/88/301752>.
14. Thompson Leroy. Cordon And Search Operations // *The Counter-Insurgency Manual. Tactics of the Anti-Guerilla Professionals*. London : Greenhill Books, 2002. 106 p.
15. Тактика дій при штурмі і зачистці приміщень. URL: <http://www.blackteam.su/node/851> (дата звернення: 08.06.2024).

16. Тактичне керівництво та організація несення служби працівниками органів внутрішніх справ України в зоні проведення антитерористичної операції : навч. посіб. / С. М. Банах та ін. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 116 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/8> (дата звернення: 07.06.2024).

17. Слюсаренко А. В. Творення та застосування сухопутного компонента Сил спеціальних операцій (друга половина XX – початок XXI ст.) : дис. ... д-ра іст. наук : 20.02.22. Львів, 2019. 631 с.

18. Скобельська О. Р. Стабілізаційні заходи на деокупованих територіях: поняття та види. *Нове українське право*. 2023. Вип. 5. С. 53–59.

19. Шмаков О. М. Словник офіцера внутрішніх військ з воєнно-наукових питань. 5-те вид. Харків : Акад. ВВ МВС України, 2009. 518 с.

Стаття надійшла до редакції 15.06.2024 р.

UDC 355.423.2, 355.488

V. Kozalietov, V. Batsamut

PROBLEMATIC ISSUES IN THE ACTIVITIES OF SECURITY FORCES MANAGEMENT BODIES IN PLANNING SEARCH OPERATIONS IN SETTLEMENTS ON THE DEOCCUPIED AREAS OF UKRAINE: SOLUTIONS

The article investigates and highlights the problematic situation in the activities of the headquarters of the military administration of the security forces, which arises in the course of planning and during search operations in populated points. It was emphasized that during the de-occupation of the territories of Ukraine and in the post-war period, one of the tasks of the security forces will be the task of searching for armed criminals in populated areas. An analysis of the existing methods of conducting the search, possible battle orders, which are used at the same time, was carried out. It was established that the use of existing methods of search and their inherent battle orders becomes impossible in the conditions of settlements due to their network structure and a certain density of buildings.

It is proposed to carry out search operations in the settlement by search groups, the totality of which will represent a certain multi-agent system. The movement routes of each agent are pre-optimized and collectively allow to achieve the goal of the operation of such a system – to find armed criminals. Based on tactical considerations, certain requirements for routing search groups and corresponding principles are formulated.

Keywords: armed criminals, settlement, search, search methods, search routes, search group, method.

КОЗАЛІТОВ Віталій Валерійович – ад’юнкт, Національна академія Національної гвардії України
<https://orcid.org/0009-0007-9540-8277>

БАЦАМУТ Володимир Миколайович – доктор військових наук, професор, начальник науково-дослідного центру службово-бойової діяльності НГУ, Національна академія Національної гвардії України

<https://orcid.org/0000-0003-2182-6891>